

Yeryüzü şekilleri sosyal ve kültürel özellikleri etkilemektedir. İnsan topluluklarının yaşam tarzı, gelenekleri ve kültürel değerlerinin ortaya çıkmasında coğrafi koşullar da etkilidir. Bu coğrafi koşullardan biri de yeryüzü şekilleridir. Dağlık bölgelerde yaşayan topluluklardan bazılarının diğer topluluklarla daha az iletişim kurabildiği ve daha izole bir yaşam sürdürdükleri görülmektedir. Bu toplulukların izole yaşamları nedeniyle daha kendilerine özgü kültürel özellikler geliştirdikleri gözlenmektedir. Örneğin Karadeniz kıyı kuşağındaki dağ köylerindeki insanların yemeklerinin, müziklerinin, halk oyunlarının ve mimari yapılarının daha kendine has özellikler taşıdığı görülmektedir (Görsel 3.36).

Görsel 3.36: Kaçkar Dağları'nda geleneksel bir yayla yerleşmesi (Elevit Yaylası-Rize)

Yaşanılan yerdeki yeryüzü şekilleri insanlar için bir taraftan kolaylık ve imkânlar sağlarken diğer taraftan zorluk ve riskler ortaya çıkarabilmektedir.

Örneğin Mısır'daki Nil Vadisi yeryüzünün yoğun nüfuslu bölgelerindendir. Nil Vadisi geniş düzlükleri ve verimli alüvyal topraklarıyla çok yüksek bir tarımsal üretim sağlamakta, yerleşmeyi ve ulaşımı kolaylaştırmaktadır (Görsel 3.37). Buna karşın Nil Nehri'nin zaman zaman taşkın yapması vadide yerleşmiş insanlar için tehlike oluşturabilmektedir.

Görsel 3.37: Nil Vadisi (El Minye-Mısır)

Yeryüzü şekilleri ile beşerî faaliyetlerin etkileşimine ilginç bir örnek de Nevşehir'deki volkanik tuf platosudur. Bölgedeki peribacaları kolayca işlenebilmesi nedeniyle oyularak doğrudan konut, hayvan barınağı veya tarım ürünleri için depo olarak kullanılabilir. Arazinin kolay aşınabilme özelliği sayesinde tehlikeli dönemlerde yer altında binlerce kişinin saklanabildiği yer altı şehirleri oluşturulmuştur. Peribacaları, aynı zamanda olağanüstü ikonik yeryüzü şekilleridir ve bölgenin bir turizm merkezine dönüşmesinde önemli rol oynamıştır (Görsel 3.38).

Görsel 3.38: Peribacalarının mesken olarak kullanılması (Nevşehir)

Şehirden Uzakta
Nevşehir
(Video)